

تلنگر

نوروز و تعطیلات آن تمام شد؛ ولی ارائه آمار از میزان سفرهای نوروزی، خدمات سفر و... ادامه دارد. در پی ارائه برخی شکایات از سوی مسافران، نسبت به مراکز گردشگری که بخش خصوصی، با پایش وزارت میراث فرهنگی، در حال بهره‌برداری از آنها هستند، از معاون گردشگری وزارت میراث فرهنگی، این موضوع را جویا شدیم که تا چه میزان نظارت بر این مراکز داشتند؟

انوشیروان محسنی بندپی در پاسخ به این سؤال، گفت: ما امسال چند کار انجام دادیم تا بحث نظارت قوی‌تر باشد. برای مثال قبلا در بحث بهداشت محیط در سامانه مسافران، بیشترین نارضایتی از سرویس‌های بهداشتی بود که امسال این سامانه را کشوری کردیم؛ لذا اگر بیماری‌های واگیردار در ایام نوروز کم شده، به این دلیل است که این موارد کم شده است. وی همچنین تأکید کرد: کمیته نظارت با حضور همه دستگاه‌های نظارتی شکل گرفته است.

البته به نظر می‌رسد پاسخ معاون گردشگری، به‌طور کلی با موضوع سؤال خبرنگار بسیار تفاوت داشت که لازم است نسبت به ارائه آمار دقیق‌تر در این خصوص، توجه ویژه‌ای صورت گیرد.

دلیل کم شدن بیماری‌های واگیردار در ایام نوروز

هرمز تحمل ترند شدن در اینستاگرام را نداشت!

بطری بطری، نقره‌ی خاکش را بردند!

بیتوته

نیست؛ داشتن فرهنگی است که بتواند آن‌ها را حفظ کند.

با وجود اینکه هنوز سازوکار مشخص و دقیقی برای ممنوعیت برداشت خاک از جزیره هرمز وجود ندارد، این‌بار نوبت مردم محلی است که از میراث سرزمین خود دفاع کنند.

آن‌ها هستند که باید پیشقدم شوند و به مسافران بگویند: «خواهش می‌کنیم، این خاک را نبرید. این خاک در جهان بی‌نظیر است، نه سوغاتی است، نه یادگاری...»

آخر، واقعاً یک بطری خاک چه کار کردی دارد؛ اگر حداقل استفاده‌ای داشت، شاید همز آسیب به تاریخ و فرهنگ است؟ نگاه کنیم به میراث جهانی؛ که میراث یک تاریخ است، شاید

حالا همز چند انسان بهتر از هرمز نیست، امسال، در روزی، برخی گردشگران به خود اجازه دادند روی سنگ‌نگارهای باستانی یادگاری بنویسند.

رواها می‌میراث را از بین ببریم، چه چیزی برای فرزندانمان باقی می‌ماند. وقتی کودک فردای ما بخواهد ساحل تفره‌های هرمز را ببیند، یا عظمت بنای هخامنشی را لمس کند، آیا چیزی از آن‌ها باقی‌مانده که ببیند و مهم‌تر از آن، وقتی

بپرسد چه شد که این‌ها نابود شدند، ما به او چه پاسخی باید بدهیم. تمدن، داشتن بناهای تاریخی

کنار خلیج فارس بدرخشد، نه در یک بطری پلاستیکی در انباری خانه یا بدتر از آن، ته کیسه جاروبرقی تا پایان سال.

آخر یکی نیست بگوید این خاک به چه کارتان می‌آید و قرار است چه معجزه‌ای کند؛ به خانه که رسیدید چه می‌کنید با آن، نگاهش می‌کنید؟ می‌دهید؟ یا چندوقت بعد فراموش می‌شود و می‌رود کنار باقی خرت‌وپرت‌هایی که

روزی فوق‌شان را داشتید و حالا فقط جا تنگ کرده‌اند. مسئله این‌جاست که همه فکر می‌کنند: «حالا من یکی که چیزی نمی‌برم فقط یک بطری است...»

اما وقتی هزار نفر این فکر را بکنند، فاجعه اتفاق می‌افتد. برآوردها می‌گویند نزدیک ۸۰۰ صدها از شن تفره‌های هرمز از بین رفته و هر کسی پرسیده خودش چه سهمی دارد.

چالاب است، برخی که همیشه دم از تمدن ۲۵۰۰ ساله می‌زنند، در هر محفلی با غرور از نژاد آریایی سخن می‌گویند و مسام درود می‌فرستند، بیشتر اهل شعارند تا رفتار. آن‌ها حتی ساده‌ترین اصول حفاظت از میراث فرهنگی

فرهاد طالبیان / در تعطیلات نوروزی اخباری مبنی بر دستبرد قهاران غیرمجاز به یکی از امامزاده‌های استان فارس و چند روز بعد هجوم قهاران غیرمجاز به امامزاده‌ای در لرستان منتشر شد. همچنین براساس تصاویر منتشر شده در فضای مجازی، قهاران غیرمجاز در هفته نخست تعطیلات نوروزی به امامزاده قاسم روستای حاجی‌عرب که یک بنای تاریخی است هجوم برده و با برداشتن سنگ مقبره امامزاده و خالی کردن زیرضریح امامزاده، خرابی زیادی بر جای گذاشتند.

آن‌ها پس از انجام حفاری زیر ضریح امامزاده قاسم با استفاده از ابزارهای چوبی، ضریح امامزاده را برای جلوگیری از سقوط آن به داخل گودال روی هوا نگاه داشته بودند. هنوز مشخص نیست که قهاران غیرمجاز غیر از سرقت پول‌های داخل ضریح، چه آثاری از این اقدام غیرقانونی کرده و از حفاری امامزاده قاسم روستای حاجی‌عرب بوین‌زهر

در یکی از ویدئوهایی که به‌تازگی دست‌به‌دست می‌شود، گروهی از زنان و مردانی را می‌بینیم که پنهانی مشغول پر کردن بطری‌های آب با شن‌های تفره‌ای ساحل هستند. زیر ویدئو، نوشته شده است: «دزد طبیعت!» لقبی که شاید در نگاه اول تند به نظر برسد، اما حقیقتی تلخ پشت آن است. آن‌ها بدون در نظر گرفتن آسیب‌هایی که به طبیعت وارد می‌کنند، تنها به فکر این هستند که بگویند: ما هم از این خاک داریم. ما هم بخشی از این بازی‌ایم؛ بازی که در آن چیزی جز خون‌نمایی و رقابت در به‌دست آوردن تکه‌ای از طبیعت، ارزش ندارد.

سال گذشته، یک گردشگر خارجی به ایران آمد. محسو زیبایی‌های جنوب شد، مخصوصاً سواحل تفره‌های جزیره هرمز. آن‌قدر خوشش آمد که امسال دست دوستانش را گرفت و گفت: «باید اینجا را ببینید!» چه دیدنی! نه آن ساحل همان بود، نه آن تفره، نه آن درخشش.

چرا؟ چون دوستان عزیز و زحمت‌کشی که در ایام نوروز با شور و اشتیاق به دل طبیعت زده بودند، هرچه بطری و کیسه در دست داشتند را از شن تفره‌ای پر کردند و با خود به خانه بردند. لایه فکر کردند دارند تکه‌ای از بهشت را می‌برند، یا شاید هم سوغاتی خاص برای ویتیرن‌شان. خاک تفره‌ای زیبا است، بله... اما وقتی سرچای خودش

رضایی کوچکی با بیان اینکه مجلس در حال بررسی هزینه تمام‌شده هر ساعت پرواز است، گفت: باید مشخص شود هزینه ارزی و ریالی هر ساعت پرواز چقدر تمام می‌شود و ایرلاین‌ها را مکلف کنیم که برهمنای همین عدد تعیین‌شده، با سودی متعارف، قیمت بلیت هواپیما را تعیین کنند تا قیمت واقعی بلیت مشخص باشد. سازمان هواپیمایی هم مکلف شود که بر روی همین قیمت مشخص نظارت کند و این برنامه کوتاه‌مدت مجلس برای ساماندهی بازار بلیت هواپیما است.

وی در پاسخ به این سؤال که با توجه به اینکه دیوان به آزادسازی نرخ بلیت هواپیما رای داده است، تعیین قیمت هر ساعت پرواز در مجلس جنبه قانونی دارد و آیا قابل اجرا است، گفت: تمام این موضوعات برهمنای توافق است. با وجود رای دیوان، به هر حال بلیت هواپیما باید سقفی داشته باشد و بر آن نظارت شود.

رضایی کوچکی با اشاره به گرانفروشی بلیت هواپیما در ایام نوروز اظهار داشت: در کنار افزایش قیمت بلیت هواپیما، قدرت خرید مردم هم کاهش پیدا کرده و عمده مردم با خودروی شخصی و اتوبوس به سفر رفتند.

بنده به عنوان یک نماینده مجلس، برای ایام نوروز نتوانستم بلیت هواپیما خریداری کنم و بلیت هواپیما برای خانواده من هم گران بود به همین خاطر با خودروی شخصی به سفر رفتم. نمایندگان مجلس هم کارمند هستند و درآمد بالایی ندارند.

چالش

هر جا امامزاده هست، گنج وجود دارد؟

تخریب کردند، یا در برخی موارد گفته‌اند روی سنگ‌هایی که نقش برجسته دارد گنج وجود دارد. دینامیت برده‌اند زیر سنگ گذاشته‌اند که بعد از انفجار به آثار یا گنجی دست پیدا کنند، یکسری از این اقدامات هدفمند است و می‌خواهند آثار تاریخی و فرهنگی ایران را تخریب کنند.

او ادامه می‌دهد: بعد از انقلاب، کارش خارجی‌ها در ایران ممنوع شد، در واقع دست باستان‌شناسان، گالری‌ها و موزه‌های بزرگ اروپایی و آمریکایی کوتاه شد. آن‌ها برای پر کردن موزه‌ها به آثار فرهنگی می‌هستند. مثلاً شایعه بنا بر این است که در دامن گروه‌های حفاری غیرمجاز شدند، همین الان داریم افرادی که باستان‌شناس هستند و مثلاً ۱۰ گروه را در استان‌های مختلف رهبری می‌کنند، این گروه‌ها با دانش و آگاهی محوطه‌های باستانی را شناسایی می‌کنند و شبانه‌دست به کاوش می‌زنند.

به‌دست آورده‌اند. بافت تاریخی روستای حاجی‌عرب شهرستان بوین‌زهر در دهستان سگزی‌آباد استان قزوین در حال بررسی برای ثبت ملی است و احتمالاً جایگاه امامزاده این روستا نیز در پرونده ثبت ملی بافت تاریخی روستای حاجی‌عرب لحاظ می‌شد.

در پاسخ به این سؤال که هر جا امامزاده هست گنج وجود دارد، محمدرضا زاهدی، رئیس اداره اموال فرهنگی تاریخی اداره‌کل موزه‌های کشور به خبر آنلاین می‌گوید: خیلی مواقع برخی افراد در پی تخریب آثار تاریخی هستند. مثلاً شایعه درستی می‌کنند که هر جا امامزاده هست گنج وجود دارد، یک دوره‌ای بود که می‌رفتند امامزاده‌ها را تخریب می‌کردند.

همین اخیراً گزارشی دیدم که به یکی از معابد دوره هخامنشی در بسلاهی کوه تعرض کرده‌اند، شروع کردند به کندن تا گنج پیدا کنند. مثلاً با نارنجک زده‌اند یک نقش برجسته را

فرهاد طالبیان / در تعطیلات نوروزی اخباری مبنی بر دستبرد قهاران غیرمجاز به یکی از امامزاده‌های استان فارس و چند روز بعد هجوم قهاران غیرمجاز به امامزاده‌ای در لرستان منتشر شد. همچنین براساس تصاویر منتشر شده در فضای مجازی، قهاران غیرمجاز در هفته نخست تعطیلات نوروزی به امامزاده قاسم روستای حاجی‌عرب که یک بنای تاریخی است هجوم برده و با برداشتن سنگ مقبره امامزاده و خالی کردن زیرضریح امامزاده، خرابی زیادی بر جای گذاشتند.

آن‌ها پس از انجام حفاری زیر ضریح امامزاده قاسم با استفاده از ابزارهای چوبی، ضریح امامزاده را برای جلوگیری از سقوط آن به داخل گودال روی هوا نگاه داشته بودند. هنوز مشخص نیست که قهاران غیرمجاز غیر از سرقت پول‌های داخل ضریح، چه آثاری از این اقدام غیرقانونی کرده و از حفاری امامزاده قاسم روستای حاجی‌عرب بوین‌زهر

سپاوش آریا، پژوهشگر و کنشگر میراث فرهنگی تصاویری را از کتیبه داریوش بزرگ در تخت‌جمشید (پارسه) در اختیار اینستاگرام قرار داد و درباره وضعیت آن، گفت: بزرگ‌ترین و ارزشمندترین سنگ‌نبشته هخامنشی پارسه (تخت‌جمشید) که سند پویا و گویای ساخت آن است بر اثر تغییرات آب‌وهوایی و فرسودگی که در نتیجه، سبب ریختگی مهم‌ترین سند نوشتاری هخامنشی در میراث جهانی پارسه شده، آسیب جدی دیده است.

او ادامه داد: این سنگ‌نبشته (کتیبه) که کارشناسان از آن با نام «نخستین فرمان داریوش بزرگ» یاد می‌کنند، افزون بر ارزشمندی آن، تنها سند نوشتاری آغازین ساختن بنای پارسه (تخت‌جمشید) است که نمایشگر منش (اخلاق) و روحیات سازنده آن و به‌ویژه نشانه ارج و احترامی است که پادشاه هخامنشی برای مردم و کارهای آنان قائل بوده است. همچنین، کارشناسان و باستان‌شناسان نیز، این سنگ‌نبشته را مهم‌ترین سند و مدرک ساختن و برپایی پارسه (تخت‌جمشید) می‌دانند و همواره بر پاسداری و محافظت به روش درست آن باقتضای دارند. از سویی، با نگرش به متن برگردان این سنگ‌نبشته به ساختار اجتماعی، باورهای دینی پادشاه، یکتاپرستی ایرانیان، ایمن‌سازی و زیبایی‌کاخ‌ها و کشورهای وابسته (تابع) به ایران در آن روزگار پی می‌بریم که این خود ارزش آن را دو صدچندان کرده و وظیفه پاسداری و محافظت از آن را برای ما سنگین‌تر می‌کند. این پژوهشگر میراث فرهنگی گفت: این اثر تاریخی از دید زبان‌شناسی نیز، ارج و ارزش فراوانی نزد کارشناسان دارد؛ زیرا در این سنگ‌نبشته ما با سه زبان و دبیره آشنا می‌شویم. او ادامه داد: در سال ۱۳۹۹ خورشیدی با تصمیم نادرست و غیرعلمی مدیریت وقت پایگاه جهانی پارسه و بدون مطالعه کافی و داشتن طرح مصوب و مجوز از شورای فنی و پژوهشکده باستان‌شناسی کشور، پشت سنگ‌نبشته داریوش بزرگ

کتیبه مهم داریوش بزرگ در معرض فرسایش و آسیب جدی

میراث کهن

خطر چیدن و خریدن سبزی کوهی

گزارش

حضور در کوهستان و جست‌وجو برای سبزی کوهی می‌تواند برای انسان مشکل‌ساز و خطر آفرین باشد. در بهار، ورود به چمن‌زارها و غلغزارها یا آن‌چه که «مرع» خوانده می‌شود، باید با احتیاط صورت گیرد. در این فصل، خاک نم‌دار است و نباید لگدکوب شود تا بذره‌های گیاهان بتوانند رویش خود را آغاز کنند؛ گیاهانی تازه سر از خاک درآورده و نیاز به فرصت دارند که بپایند و به گل و بذر بنشینند تا نسل‌شان ادامه یابد؛ حیوان‌های غلغزار بسیاری زادآوری کرده و نیاز به خوراک دارند؛ حیات وحش گوستخوار هم به غلغزاران وابسته هستند و حتی گاه برای مقابله با بیماری‌ها به صورت غریزی پاره‌ای گیاهان را می‌خورند. در بهار، خطرهای محیطی مانند سیل و تغییر ناگهانی هوا و رعدوبرق و امکان ریزش بهمین یا شکستن دهلجی‌ها برای برفی هم بیشتر است و چون گیاهان قابل استفاده به‌علت برداشته‌های بی‌رویه فقط در نقاط دورتر و سخت‌گذر به چشم می‌خورند، حضور در کوهستان و جست‌وجو برای سبزی کوهی می‌تواند برای انسان مشکل‌ساز و خطر آفرین باشد. هر گیاه کوچک خودرو در کوه و دشت، همچون یک درخت ارزش دارد و در جایگاه خود، به تداوم چرخه زیست‌تکمیل می‌کند. چیدن این گیاهان موجب واردشدن آسیب جدی به تنوع زیستی و سبب فرسایش خاک و کم شدن قدرت جذب و نگهداری آب می‌شود. شهرداری‌ها و ضابطان قانونی باید فروش سبزی‌های صحرایی را ممنوع و با متخلفان اطاعت‌ناپذیر برخورد کنند.

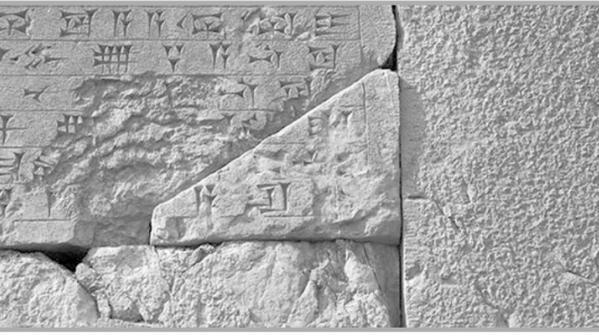
تخریب کردند، یا در برخی موارد گفته‌اند روی سنگ‌هایی که نقش برجسته دارد گنج وجود دارد. دینامیت برده‌اند زیر سنگ گذاشته‌اند که بعد از انفجار به آثار یا گنجی دست پیدا کنند، یکسری از این اقدامات هدفمند است و می‌خواهند آثار تاریخی و فرهنگی ایران را تخریب کنند.

او ادامه می‌دهد: بعد از انقلاب، کارش خارجی‌ها در ایران ممنوع شد، در واقع دست باستان‌شناسان، گالری‌ها و موزه‌های بزرگ اروپایی و آمریکایی کوتاه شد. آن‌ها برای پر کردن موزه‌ها به آثار فرهنگی می‌هستند. مثلاً شایعه بنا بر این است که در دامن گروه‌های حفاری غیرمجاز شدند، همین الان داریم افرادی که باستان‌شناس هستند و مثلاً ۱۰ گروه را در استان‌های مختلف رهبری می‌کنند، این گروه‌ها با دانش و آگاهی محوطه‌های باستانی را شناسایی می‌کنند و شبانه‌دست به کاوش می‌زنند.

به‌دست آورده‌اند. بافت تاریخی روستای حاجی‌عرب شهرستان بوین‌زهر در دهستان سگزی‌آباد استان قزوین در حال بررسی برای ثبت ملی است و احتمالاً جایگاه امامزاده این روستا نیز در پرونده ثبت ملی بافت تاریخی روستای حاجی‌عرب لحاظ می‌شد.

در پاسخ به این سؤال که هر جا امامزاده هست گنج وجود دارد، محمدرضا زاهدی، رئیس اداره اموال فرهنگی تاریخی اداره‌کل موزه‌های کشور به خبر آنلاین می‌گوید: خیلی مواقع برخی افراد در پی تخریب آثار تاریخی هستند. مثلاً شایعه درستی می‌کنند که هر جا امامزاده هست گنج وجود دارد، یک دوره‌ای بود که می‌رفتند امامزاده‌ها را تخریب می‌کردند.

همین اخیراً گزارشی دیدم که به یکی از معابد دوره هخامنشی در بسلاهی کوه تعرض کرده‌اند، شروع کردند به کندن تا گنج پیدا کنند. مثلاً با نارنجک زده‌اند یک نقش برجسته را

خود رها کردند. گفته می‌شود با برداشتن سایه‌بان، روند فرسایش در این سنگ‌نبشته شدت گرفته است. آریا افزود: در اواخر اسفندماه سال گذشته، در نشست خصوصی با مدیریت کنونی پایگاه جهانی پارسه به موضوع سنگ‌نبشته داریوش اشاره کردم و خواستار برگردن پشت آن و رفع موارد موجود و نصب سایه‌بانی استاندارد و مناسب شدم و مدیریت پایگاه پارسه نیز با پذیرفتن اشتباه در دوران مدیریت پیشین، قول پیگیری و برطرف کردن موارد را داد، اما در بازدید میدانی نوروز

بیشتر آن پیشگیری شود. روابط عمومی پایگاه میراث جهانی تخت‌جمشید نیز پس از پیگیری این پژوهشگر و کنشگر میراث فرهنگی، اطلاع‌داد که پروژه حفاظت و مرمت کتیبه داریوش پس از تکمیل عملیات آغاز شده است. سپاوش آریا به عنوان پژوهشگر میراث فرهنگی درباره موقعیت این سنگ‌نبشته در تخت‌جمشید و جزئیات آن نیز توضیح داد: سنگ‌نبشته یا فرمان داریوش بزرگ که در گذشته در بخش ورودی اولیه بنا نگاشته شده است، کمی روبه جنوب، روی تخته‌سنگی به بزرگی ۷ متر و ۲۰ سانتی‌متر و پهنای ۲ متر و ۵۰ سانتی‌متر در جبهه جنوبی کار گذاشته شده است که به چهار تکه به‌هم پیوسته بخش‌بندی و در هر بخش نبشته‌ای به دبیره میخی تراشیده‌اند. دو سنگ‌نبشته سمت چپ به دبیره و زبان «پارسی باستان» نوشته شده است و سومی به «ایلامی (عیلامی)» و چهارمی به «بابلی». بزرگ‌ترین سنگ‌نبشته هخامنشی پارسه از آن روی دارای ارزش بسیار است که در بخشی از آن خوانیم: «... چنان که بر بسالای این‌جا، این دژ (کوشک) ساخته آمد، پیش از آن در این‌جا دژی ساخته نشده بوده به خواست اهورامزدا، این ارگ را من ساختم... پس من آن را برآوردم و آن را ایمن، زیبا و کافی ساختم، چنان‌که دلخواهم بود و داریوش شاه گوید: چنان باد که اهورامزدا مرا بیایند و نیز، این ارگ را و گذشته از این، مباد آن‌که هر آن‌چه در این‌جا بر پای کرده شد به چنگ بدخواه و بداندیش افتد». باز در بخش مهم دیگری از این سنگ‌نبشته می‌خوانیم: «... این تیره پارسی را بپای؛ اگر تیره پارسی پاییده شوند، اهورا برکت جاودانی بر این دودمان ارزانی خواهد داشت.»

کتیبه فرمان داریوش یکم هخامنشی که یکی از مهم‌ترین و بزرگ‌ترین کتیبه‌های هخامنشی است، پس از کتیبه بیستون، به‌عنوان دومین کتیبه مهم این دوره مطرح است.

اسمال با صحنه‌ای اندوهناک روبه‌رو شدم که اشک از چشمانم روان شد و پس از ثبت و نگاره‌برداری، زمانی که به خانه برگشتم و با نگاره‌های (عکس‌های) سال ۱۳۹۹ خورشیدی آن را مستحیجید و در کنار هم گذاشتم به عمق فاجعه پی بردم. به راستی چه کسی باید پاسخگوی تصمیم‌های فردی و غیرعلمی و بدون مجوز مدیران میراث فرهنگی باشد؟ بدتر از آن، آسیب به یادگار هخامنشیان است؛ آسیب‌های برگشت‌ناپذیر که بی‌گمان

را خالی کرده و سایه‌بان موقت آن را نیز حذف کردند تا با خیال خود سبب برطرف‌سازی نم و رطوبت روی این اثر ارزشمند هخامنشی شوند. ولی پس از انجام این روش غیرکارشناسی و خالی کردن پشت آن، پس از یک مدتی دریافته که کار نادرست و اشتباهی انجام گرفته و آن را به حال خود رها کرده و همان سایه‌بان موقت و غیراستاندارد پیشین را نیز تا به امروز حذف کرده و مهم‌ترین یادگار هخامنشیان [در تخت‌جمشید] را به حال

او ادامه داد: این سنگ‌نبشته (کتیبه) که کارشناسان از آن با نام «نخستین فرمان داریوش بزرگ» یاد می‌کنند، افزون بر ارزشمندی آن، تنها سند نوشتاری آغازین ساختن بنای پارسه (تخت‌جمشید) است که نمایشگر منش (اخلاق) و روحیات سازنده آن و به‌ویژه نشانه ارج و احترامی است که پادشاه هخامنشی برای مردم و کارهای آنان قائل بوده است. همچنین، کارشناسان و باستان‌شناسان نیز، این سنگ‌نبشته را مهم‌ترین سند و مدرک ساختن و برپایی پارسه (تخت‌جمشید) می‌دانند و همواره بر پاسداری و محافظت به روش درست آن باقتضای دارند. از سویی، با نگرش به متن برگردان این سنگ‌نبشته به ساختار اجتماعی، باورهای دینی پادشاه، یکتاپرستی ایرانیان، ایمن‌سازی و زیبایی‌کاخ‌ها و کشورهای وابسته (تابع) به ایران در آن روزگار پی می‌بریم که این خود ارزش آن را دو صدچندان کرده و وظیفه پاسداری و محافظت از آن را برای ما سنگین‌تر می‌کند. این پژوهشگر میراث فرهنگی گفت: این اثر تاریخی از دید زبان‌شناسی نیز، ارج و ارزش فراوانی نزد کارشناسان دارد؛ زیرا در این سنگ‌نبشته ما با سه زبان و دبیره آشنا می‌شویم. او ادامه داد: در سال ۱۳۹۹ خورشیدی با تصمیم نادرست و غیرعلمی مدیریت وقت پایگاه جهانی پارسه و بدون مطالعه کافی و داشتن طرح مصوب و مجوز از شورای فنی و پژوهشکده باستان‌شناسی کشور، پشت سنگ‌نبشته داریوش بزرگ